

۱۴۹۲۸۵۱

بِسْمِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

بررسی اجمالی
نهادهای تعلیق اجرای مجازات
و نحوه صدور حکم

[در پرتو قانون مجازات اسلامی مصوب ۱۳۹۲]

مؤلفان:

محمد اکبری (مدرس دانشگاه پیام نور و آزاد اسلامی)

مهدی فلامرزی جهرمی

انتشارات چتر دانش

۱۳۹۶

سرشناسه	: اکبری، محمد، ۱۳۶۶ -
عنوان قراردادی	: ایران، قوانین و احکام
عنوان و نام پدیدآور	: بررسی اجمالی نهادهای تعلیق اجرای مجازات و تعویق صدور حکم / مولفین محمد اکبری، مهدی فلامرزی جهرمی؛ [به سفارش] موسسه آموزش عالی آزاد چتر دانش.
مشخصات نشر	: تهران: چتر دانش، ۱۳۹۶.
مشخصات ظاهری	: ۱۰۷ ص.
شابک	: ۹۷۸-۶۰۰-۴۱۰-۱۲۵-۷
وضعیت فهرست‌نویسی: فیا	
موضوع	: تعلیق مجازات -- ایران
موضوع	: Suspension of punishment (Criminal law) -- Iran*
موضوع	: حقوق جزا -- ایران
موضوع	: Criminal law -- Iran
شناسه بروده	: - ۱۳۶۵ -
شناسه افزودن	: - ۱۳۶۵ -
رده بندی کنگر	: ۱۳۶۵ ب۴ الف۷ / KMH۴۸۳۰
رده بندی دیویی	: ۳۴۳/۵۵ - ۷۷
شماره کتابشناسی ملی	: ۴۶۰۰۱۳

نام کتاب	: بررسی اجمالی نهادهای تعلیق اجرای مجازات و تعویق صدور حکم
ناشر	: چتر دانش
مؤلفان	: محمد اکبری - مهدی فلامرزی جهرمی
نوبت و سال چاپ	: اول - ۱۳۹۶
شمارگان	: ۱۰۰۰
شابک	: ۹۷۸-۶۰۰-۴۱۰-۱۲۵-۷
قیمت	: ۱۰۰۰۰ تومان

خ انقلاب، روبروی درب اصلی دانشگاه تهران، خ فخرآزی، نبش کوچه انرژی، پ ۲۷

تلفن مرکز پخش: ۶۶۴۹۲۳۲۷ - تلفن فروشگاه کتاب: ۶۶۴۸۹۰۵۹

پست الکترونیک: nashr.chatr@gmail.com

کلیه حقوق برای مؤلف و ناشر محفوظ است.

سخن ناشر

رشته‌ی حقوق با تمام شاخه‌ها و گرایش‌هایش، به منزله‌ی یکی از برطرف‌دارترین رشته‌های دانشگاهی کشور، تعداد فراوانی از دانشجویان علوم انسانی را به خود جلب کرده است؛ دانشجویانی که پس از تحصیل، وارد عرصه‌ی خدمت شده و در مقام و جایگاه‌های گوناگون به ایفای وظیفه مشغول می‌شوند.

تابعی که در دانشکده‌های حقوق، مبنای کار قرار گرفته و تحصیل دانشجویان بر مدار آن قرار دارد، در واقع، مجموعه‌ی کتب و جزواتی هستند که طی سالیان متمادی چنان‌که باید تغییر نیافته و خود را با تحولات و نیازهای زمانه هماهنگ کرده‌اند.

این، درحالی است که نیز بهرم دانش‌پژوهان به مجموعه‌های پربار و سودمند، امری انکارناپذیر است. نیز، ضرورت تدوین کتب غنی و ارزشمند برای رفع نیازهای علمی دانشجویان رشته‌ی حقوق و نیز رشته‌های متأثر از آن، باید بیش از گذشته مورد توجه قرار گیرد؛ کتابی که روزآمدی محتوای آنها از یک سو و تناسب آنها با نیاز دانش‌پژوهان از سوی دیگر، مورد توجه و لحاظ ناشر و نویسنده، قرار گرفته باشد.

مؤسسه‌ی آموزش عالی آزاد چتر دانش، در مقام هفتمین مؤسسه‌ی پیشگام در امر نشر کتب آموزشی روزآمد و غنی، توانسته است کام‌های مؤثری در همراهی با دانشجویان رشته‌ی حقوق بردارد. این مؤسسه افتخار دارد که با بهره‌مندی از تجربیات فراوان خود و با رصد دقیق نیازهای علمی دانشجویان، به تولید آثاری همت گمارد که مهم‌ترین دستاورد آن‌ها، تسهیل آموزش و ترویج دگرگونی پژوهندگان باشد. انتشارات چتر دانش امیدوار است با ارائه‌ی خدمات درخشان، شایستگی‌های خود را در این حوزه‌ی علمی بیش از پیش به منتهی ظهور برساند.

فرزاد دانشور

مدیر مسئول انتشارات چتر دانش

فهرست

۸.....	مقدمه
	بخش اول: تعلیق اجرای مجازات در پرتو قانون مجازات اسلامی مصوب
۱۰.....	۱۳۹۲
۱۰.....	فصل اول: بررسی تعلیق مجازات، اهداف و آثار
۱۰.....	مبحث اول: تعلیق اجرای مجازات
۱۱.....	گفتار اول: تعریف تعلیق در اجرای مجازات
۱۱.....	بند اول: تعریف لغوی تعلیق
۱۲.....	بند دوم: تعلیق در ادعای صلاح - وقی
۱۵.....	بند سوم: تعلیق اجراء مجازات در بدگاه حقوق دانان
۱۶.....	بند چهارم: تفاوت تعلیق مجازات با تأمین مشروط و تخفیف مجازات در حقوق ایران
۲۰.....	گفتار دوم: پیشینه تعلیق
۲۰.....	بند اول: تعلیق اجرای مجازات در حقوق ایران
۲۲.....	بند دوم: تعلیق مجازات در کشورهای مختلف
۲۵.....	گفتار سوم: انواع تعلیق اجرای مجازات
۲۵.....	بند اول: تعلیق ساده
۲۸.....	بند دوم: تعلیق مراقبتی
۳۳.....	الف - تعلیق مراقبتی در دنیا
۳۶.....	ب - ویژگی های مفهوم تعلیق نوأم با مراقبت
۳۸.....	گفتار چهارم: مبنای قانونی و حوزه شمول آن
۳۹.....	گفتار پنجم: خصوصیات تعلیق مجازات
۴۰.....	مبحث دوم: شرایط و آثار تعلیق
۴۰.....	گفتار اول: ماهیت حقوقی تعلیق

- بند اول: تعلیق به عنوان یک برانت مشروط..... ۴۲
- بند دوم: نسبت تعلیق و عفو عمومی..... ۴۳
- بند سوم: تعلیق اجرای مجازات و آزادی مشروط..... ۴۴
- گفتار دوم: فلسفه و فایده‌ی تعلیق اجرای مجازات..... ۴۵
- گفتار سوم: شرایط اعطای تعلیق مجازات..... ۴۷
- بند اول: شرایط ماهوی..... ۴۸
- بند دوم: شرایط شکلی..... ۵۱
- گفتار چهارم: بررسی آثار تعلیق..... ۵۴
- بند اول: آثار تعلیق نسبت به محکوم علیه..... ۵۴
- الف- عدم اجرای مجازات..... ۵۴
- ب- زوال پیشینه‌ی کیفری..... ۵۶
- بند دوم: آثار تعلیق نسبت به راجع ادگستری..... ۵۷
- الف- آزاد کردن محکوم علیه از رستگان..... ۵۷
- ب- پاک شدن سجل کیفری..... ۵۸
- گفتار پنجم: اهداف تعلیق مجازات..... ۶۲
- گفتار ششم: قلمرو تعلیق..... ۶۶
- بخش دوم: تعویق صدور حکم در قانون مجازات اسلامی، صوب ۹۲... ۷۰
- فصل اول: مفهوم تعویق صدور حکم..... ۷۰
- گفتار اول: نحوه‌ی شکل گیری نهادهای جزایی تعدیلی..... ۷۰
- گفتار دوم: تاریخچه و فلسفه‌ی نهاد تعویق صدور حکم و حوزه‌ی شمول آن..... ۷۲
- گفتار سوم: تعریف تعویق صدور حکم..... ۷۴
- بند اول: تعریف لغوی واژه‌ی تعویق..... ۷۴
- بند دوم: تعویق صدور حکم در اصطلاح حقوقی..... ۷۴

بند سوم: بررسی مفاهیم مشابه	۷۷
گفتار چهارم: مبنای نهاد تعویق صدور حکم در قانون جدید مجازات اسلامی	۸۳
بند اول: مصالح فردی	۸۳
بند دوم: مصالح عمومی	۸۴
بند سوم: عنصر طریقت	۸۴
گفتار پنجم: انواع تعویق مجازات	۸۷
بند اول: تعویق سزا	۸۷
بند در: تعویق آزمایشی یا مراقبتی	۸۸
الف- تدابیر پیشگیرانه اجباری	۹۰
ب- تدابیر مراقبتی حمایتی	۹۱
مبحث دوم: نحوه‌ی اعمال تعویق مجازات در قانون مجازات اسلامی	۹۲
گفتار اول: اجرای تعویق مجازات	۹۲
گفتار دوم: طبقه‌بندی مجازات‌های تعزیری	۹۴
گفتار سوم: شرایط تعویق صدور حکم	۹۶
گفتار چهارم: اعمال قرار تعویق و ضمانت اجرای آن	۱۰۰
بند اول: افزایش مدت تعویق (ضمانت اجرای عدم تبعیت از دستورهای دستگاه)	۱۰۱
بند دوم: لغو قرار تعویق	۱۰۲
بند سوم: انقضای مدت تعویق	۱۰۳
گفتار پنجم: ممنوعیت از تعویق صدور حکم	۱۰۴
فهرست منابع	۱۰۶

مقدمه

در طول تاریخ حقوق کیفری ایران برای فردی کردن مجازات، نهادهای مختلفی از جمله تعلیق اجرای مجازات، اعمال تخفیف، تبدیل مجازات، آزادی مشروط و... وجود داشته است. یکی از مهم‌ترین اهداف مجازات که مورد نظر و قبول علمای متأخر حقوق قرار گرفته، اصلاح و تهذیب مجرم از اعمال مجازات است و به تعبیری دیگر بازگرداندن مجرم به اجتماع و اجتماعی ساختن اوست؛ پاره‌ای از صاحب‌نظران علم حقوق می‌پندارند که در پاره‌ای از موارد و راجع به عده‌ای از بزه‌کاران، شایسته است که اجرای مجازات تحت شرایطی معلق گردد.

به‌طور کلی، برآورد شدن نظام تعلیق مجازات در قوانین جزایی را باید نتیجه‌ی تأثیر مآلعات جرم‌شناسی دانست. امروزه اکثر حقوق‌دانان معتقدند که هدف از اجرای مجازات، صیانت جامعه در قبال ارتکاب مجدد جرم از طرف مجرم و اصلاح او، تعبیری دیگر دوباره اجتماعی ساختن مجرم است. اغلب حقوق‌دانان (انطباق‌کارشناسان) و جرم‌شناسان به این نتیجه رسیده‌اند که گرچه سلب آزادی مجرم به عنوان یک مجازات ضروری است، ولی برای اصلاح و تربیت او کافی نیست.

علاوه‌براین، مضار زندان‌های کوتاه مدت در اکثر موارد آشکار شده و نه تنها این مجازات‌ها نمی‌تواند مؤثر در تهذیب اخلاقی و بهبود وضعیت او مؤثر باشد، بلکه غالباً اثرات سوء به دنبال دارد. برای آنکه مجرم در اثر تماس با محیط نامناسب زندان و معاشرت و مصاحبت با بزه‌کاران حرفه‌ای، فاسدتر خواهد شد.

از طرف دیگر، شخص مرتکب جرم، حرفه و شغل معین خود را از دست می‌دهد و این امر باعث استیصال خانواده و تحمل مخارجی بر عهده‌ی دولت خواهد گردید. تصویق صدور حکم نیز تأسیس دیگری است که در فضای تقنینی ایران مطرح شده است، این نهاد، جدیدترین

ابزار برای برخورد مناسب فردی با هر شخص خطاکار کیفری است که در حقوق کیفری ایران فاقد پیشینه است. تهیه کنندگان قانون مجازات اسلامی، به منظور برخورداری هرچه بیشتر نظام کیفری ایران از نهادهای فردی کردن، تعویق صدور حکم محکومیت کیفری، در جرایم مستوجب تعزیر را برقرار کرده‌اند.